

Nieuws uit de Friese natuurterreinen

Vereniging It Fryske Gea, Vereniging Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer berichten over ontwikkelingen in de Friese natuur.



Natuurontwikkeling van duinvalleien paal 17-21 op Ameland

Wind en water krijgen in het middelste deel van Ameland meer greep op het landschap. It Fryske Gea kreeg onlangs dit natuurgebied tussen paal 17 en 21 van Rijkswaterstaat overgedragen. De duinvalleien staan er niet florissant bij; het gebied is sterk verruigd met wilgen en riet. Onlangs kwam de financiering van een natuurontwikkelingsproject voor de duinvalleien rond. Uitvoering is mogelijk door het te koppelen aan de reconstructie van het (gemeentelijke) fietspad, 20 km van west naar oost Ameland.

In het project wordt een verruigde duinvallei van circa 10 ha geplagd en wordt de toegang van zeewater (bij hoge vloed) mogelijk gemaakt. Vanuit de zee-reep wordt bovendien het inwaaien van zand en kalk bevorderd. Na deze maatregelen zullen de natuurlijke dynamische processen (wind en water) de ontwikkeling verder vorm geven. Het is de bedoeling en ook de verwachting dat zeldzame duinvalleivegetaties zullen ontstaan, met

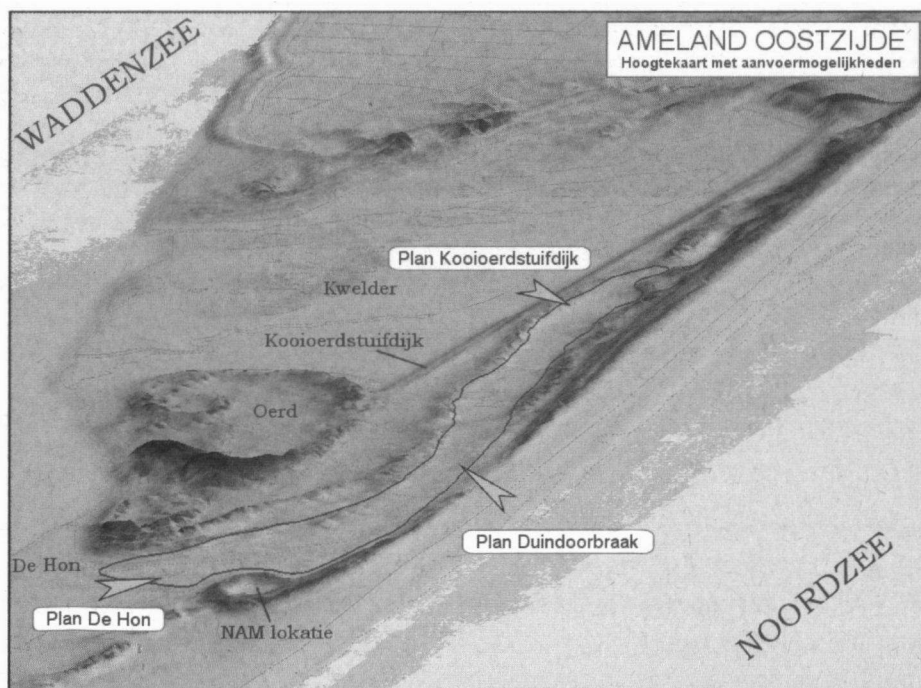
soorten als Knopbies, Parnassia en wellicht dé Nederlandse soort van de Habitatrichtlijn: Sturmia. Hopelijk zullen ook Blauwe kiekendief en Velduil weer in het gebied gaan broeden.

Het oorspronkelijke plan ging ervan uit dat de locatie bij km 21.4 een geschikte plek zou zijn om het water vanaf de Noordzee in de achterliggende vallei te laten stromen. In 1994 heeft hier een spontane, natuurlijke duindoorkraak plaatsgevonden. Over de duurzaamheid van die duindoorkraak bestond enige twijfel. Daarom is door Rijkswaterstaat, It Fryske Gea, de gemeente Ameland, het Natuurcentrum Ameland en het Bureau voor Strand- en Duinonderzoek Arens onderzoek gedaan. Daarbij zijn alternatieve aanvoerroutes van zout water onder de loep genomen: aanvoer via de Hon (de oostpunt van het eiland) en/of via een waterdoorlaat in de Kooioerdstuifdijk. De alternatieve routes kwamen beter uit de bus dan het oor-

spronkelijke plan. Op basis van dit onderzoek wordt de geplande duindoorkraak aan de Noordzezijde achterwege gelaten. Er worden maatregelen genomen om te kunnen profiteren van instroming via de Hon (het afplaggen van het gebied en de aanpassingen van een stukje fietspad) bij de herinrichting van het gebied. In een later stadium wordt mogelijk de aansluiting via de Kooioerdstuifdijk aangebracht.

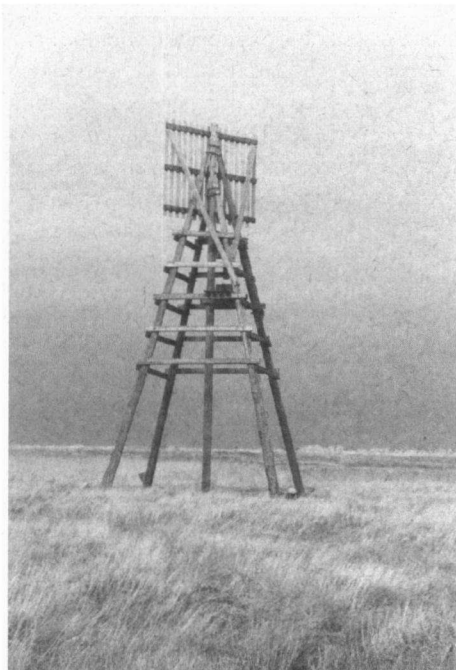
Na enkele jaren voorbereiding zijn de werkzaamheden op 1 september jl. van start gegaan. Het veldwerk voor de natuurontwikkeling moest voor 15 november jl. zijn afgerond. Daarna wordt het fietspad aangepakt. Vanaf volgend voorjaar zal het beruchte stuk vanaf het Oerd, 4 km pal wind tegen, zijn vervangen door een gevarieerd fietspad langs een prachtig duingebied.

Voor It Fryske Gea,
Henk J. de Vries



Het Tij Gekeerd, herstelplan voor het Waddengebied

Acht natuurorganisaties, waaronder It Fryske Gea, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten, hebben 10 november jl. voorstellen voor natuurherstel in het Waddengebied gepresenteerd. Dit herstelplan is een zorgvuldig vormgegeven boekje dat luistert naar de titel 'Het Tij Gekeerd'. Het herstel moet gefinancierd worden uit het Waddenfonds.



Griend

foto: Karin Uilhoorn

projecten met spoed zouden moeten worden gestart.

Het resultaat hiervan is 'Het Tij Gekeerd', een strategische visie op de Waddenzee. Met vijf typen herstelprogramma's worden door It Fryske Gea, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland, Het Groninger Landschap, Wilde Kolkels, Vogelbescherming Nederland en de Waddenvereniging streefbeelden voor het jaar 2025 geschetst. Deze herstelprogramma's zijn: Rijke Zee, Gezonde Kwelders, Natuurparels Binnendijks, Levendige Eilanden en Beleving en Draagvlak.

Gezonde Kwelders De natuurontwikkeling in de Amelandse duinen, dat hiervoor beschreven is door It Fryske Gea, is zo'n project dat binnen het programma 'Levendige Eilanden' past. Het programma 'Gezonde Kwelders' richt zich op het beheer en de ontwikkeling van kwelders. Voor de kwelders langs de Groninger kusten is het bijvoorbeeld belangrijk dat boeren en natuurbeheerders de krachten bundelen. Kwelders die uit economisch oogpunt niet meer interessant zijn voor boeren kunnen overgedragen worden aan de natuurbescherming in ruil voor landbouwgrond elders. Onderdeel van de plannen is ook dat It Fryske Gea in Fryslân kwelders kan aankopen en inrichten. Bovendien ontbreken kwelders tussen Zwarte Haan en de Afsluitdijk. Om hier rust- en foerageergebied te creëren kunnen plaatselijk kleine kwelders worden aangelegd en onderhouden.

Natuurparels Binnendijks Wanneer vogels over de Waddendijk vliegen, komen ze plots in een heel andere wereld terecht. De scheiding tussen het Waddenlandschap en het uitgestrekte landbouwgebied is scherp. De natuurbescherming pleit daarom voor een 'parel-snoer' aan brakke natuurgebieden achter



staatsbosbeheer



Natuurmonumenten
Beschermt natuur in Nederland



de Waddendijk. Prima voorbeelden hiervan zijn de Emmapolder en Polder Breebaart in Groningen. Broedende Kluten en overtuigende wadvogels maken dankbaar gebruik van deze brakke gebieden.

Het boekwerkje 'Het Tij Gekeerd' is een fraai boekwerkje dat op een positieve wijze breed gedragen voorbeelden geeft van hoe het anders kan. Per programma komen 'gebruikers' van de Waddenzee aan het woord, waaronder onderzoekers, natuurbeheerders en boeren. Ook zijn al reacties opgenomen op het herstelplan, afkomstig uit geledingen als de werkgeversorganisatie VNO-NCW, de Vereniging Wadvvaarders en landbouworganisatie LTO-Groningen. Al met al een prima aanzet om het tij voor de Waddenzee te keren!

Meer informatie over het herstelprogramma is te verkrijgen via de website www.hettijgekeerd.nl. Hier kan men o.a. ook het boekje downloaden.